

STOTINU GODINA OD ROĐENJA PROFESORA VELJKA ROGIĆA

(19.4.1925 – 22.11.2017.)

Ove godine bilježimo stotinu godina od rođenja profesora Velimira Veljka Rogića – čovjeka koji je zadužio hrvatsku geografiju na načine koje je teško u potpunosti obuhvatiti, ali koje svi mi ovdje osjećamo duboko i osobno.

Profesor Rogić bio je – i ostat će – neupitni autoritet hrvatske geografije. Ali još i više od toga: bio je učitelj, mislilac, vizionar, i, za mnoge od nas, istinska inspiracija. Njegov znanstveni rad bio je veoma bogat: 168 znanstvenih i stručnih radova, teorijski koncepti koji su oblikovali generacije geografa, i ideje koje su bile daleko ispred svoga vremena. Njegov koncept dvojne geografske regionalizacije, primjerice, originalan je i nezaobilazan alat u razumijevanju prostora.

Rođen 19. travnja 1925. godine u Zagrebu, gdje je završio osnovnu školu i gimnaziju, profesor Rogić život je posvetio proučavanju i poučavanju geografije. Nakon sudjelovanja u Drugome svjetskom ratu, započeo je 1946. godine studij geografije, etnologije i povijesti, diplomirao 1950., a doktorirao 1957. godine. Od svojih prvih asistentura do zvanja profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu, koje mu je dodijeljeno 2000. godine, njegov akademski i znanstveni put obilježen je trajnom posvećenošću razvoju historijske i regionalne geografije hrvatskoga prostora.

Profesor Rogić bio je začetnik specifičnog pristupa proučavanju prostora, utemeljenog na kompleksnoj povezanosti fizičkih obilježja pejzaža i društvenih procesa u oblikovanju kulturnih pejzaža. Tu se ističe, primjerice, njegov klasik, doktorska studija Velebitska primorska padina. Njegov koncept dvojne geografske regionalizacije i danas ostaje jedan od temeljnih teorijskih okvira suvremene hrvatske geografije. Brojni radovi o hrvatskim geografskim regijama, kako uvjetno-homogenim, tako i nodalno-funkcionalnim, objavljeni u Hrvatskom geografskom glasniku kroz niz godina, čine kompletnu geografsku regionalizaciju hrvatskog prostora. Profesor Rogić utemeljio je i suvremenu hrvatsku historijsku geografiju, kao geografsku subdisciplinu koja promatra razvoj prostora, pejzaža kroz prošlost. I ona kao takva nije više samo pomoćna disciplina povijesti, već geografska subdisciplina sa svojim specifičnim pristupom, načinom gledanja prostora u dinamici promjena, s geografskom metodologijom i tehnikama istraživanja. Generacije studenata učile su iz njegovih predavanja i pod njegovim mentorstvom razvijale vlastite znanstvene puteve.

FOTO: IVAN LEONARDO ZAGODA

U svojoj bogatoj akademskoj karijeri predavao je na brojnim domaćim i inozemnim sveučilištima, oblikujući poglede brojnih geografa, nastavnika i prostornih planera. Bio je pročelnik Geografskog odsjeka PMF-a, predsjednik Hrvatskog geografskog društva, glavni urednik Hrvatskog geografskog glasnika i jedan od osnivača časopisa Geografski horizont.

No profesor Rogić nije bio važan samo zbog onoga što je napisao. Bio je važan zbog načina na koji je gledao svijet – i zbog toga što nas je učio da i mi gledamo dublje, pažljivije, sa znatiželjom i poštovanjem prema složenosti prostora i ljudi koji ga oblikuju.

Svi koji su ga poznavali znali su ga kao istinski učenog i erudita čovjeka. Njegovi pogledi, način razmišljanja i čitanja pejzaža u njegovom razvoju i promjenama, bili su jedinstveni i složeni. Njegovi tekstovi bili su bogati, slojeviti, gusto isprepleteni značenjima – baš kao i geografija koju je tako duboko razumio i volio.

Ali ono što mnogi od nas najviše pamte, nisu samo njegovi radovi ni predavanja, već susreti – i neformalni razgovori na hodnicima Odsjeka, na terenima, njegova pitanja, pažljivo slušanje, topli osmijeh kada bi studentu uspjelo objasniti nešto vlastitim riječima. Bio je strog, ali pravedan. Bio je zahtjevan, ali uvijek poticajan. I iznad svega – bio je prisutan.

Znao je prepoznati potencijal u ljudima, često prije nego što bismo ga i sami uočili. I znao je, tiho, ali postojano, usmjeravati, ohrabrivati, otvarati vrata. Mnogima od nas upravo je on bio onaj ključni profesor koji ostaje uz nas cijeli život – ne samo po znanju, već po ljudskosti.

Profesor Rogić bio je i ostao izvor nadahnuća – ne samo zbog onoga što je znao, već zbog načina na koji je znao. Njegov pogled na geografiju bio je istovremeno duboko akademski i duboko ljudski – prostor je za njega bio puno više od fizičkih obilježja; on je bio priča, iskustvo, kulturni pejzaž ispisan kroz vrijeme.

Danas, stotinu godina od njegova rođenja, ne prisjećamo se samo datuma i postignuća, prisjećamo se duha – duha profesora koji nas je naučio promatrati svijet s više pažnje, više razumijevanja, i više poštovanja.

Zbog toga ova velika obljetnica nije samo svečanost, nego i zahvala. Hvala, profesore Rogiću – za znanje koje ste ostavili, za ideje koje još žive, i za svu mudrost i toplinu koju ste nesebično dijelili.

Mi, koji smo Vas poznavali, pamtit ćemo Vas i nositi sa sobom – u svakoj karti, svakom istraživanju, svakom predavanju koje ćemo držati, i svakom pitanju koje ćemo, baš kao što ste nas naučili, znati postaviti.

BORNA FUERST-BJELIŠ